

VÝBOR PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A ETNICKÉ SKUPINY

Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Materiál na 42. zasadnutie výboru
Bod č. 9

Informácia o plnení úloh B.1 až B.5 z uznesenia vlády SR č. 24/2021 z 13. januára 2021 k Správe o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky za obdobie rokov 2019 – 2020

Podnet:

Iniciatívny materiál

Obsah materiálu:

1. Predkladacia správa
2. Vlastný materiál
3. Príloha

Predkladá:

László Bukovszky
predseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

Bratislava september 2021

Predkladacia správa

Materiál *„Informácia o plnení úloh B.1 až B.5 z uznesenia vlády SR č. 24/2021 z 13. januára 2021 k Správe o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky za obdobie rokov 2019 – 2020“* predkladá predseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „výbor“) ako iniciatívny materiál. Cieľom tohto materiálu je poskytnúť členkám a členom výboru informáciu o plnení úloh B.1 až B.5 z uznesenia vlády SR č. 24/2021 z 13. januára 2021 k Správe o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky za obdobie rokov 2019 – 2020.

Informácia o plnení úloh B.1 až B.5 z uznesenia vlády SR č. 24/2021 z 13. januára 2021 k Správe o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky za obdobie rokov 2019 – 2020

V súvislosti s úlohou B.3 predmetného uznesenia vypracovať a vydať *Metodické usmernenie k zabezpečeniu plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 184/1999 Z. z. v podmienkach vyšších územných celkov* Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny (ďalej len „Úrad splnomocnenca“) po konzultáciách s predstaviteľmi vyšších územných celkov vypracoval a následne splnomocnenec spolu s vedúcim Úradu vlády SR vydal *Metodické usmernenie k zabezpečeniu plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 184/1999 Z. z. v podmienkach vyšších územných celkov*. Splnomocnenec následne metodické usmernenie zverejnil na svojom webovom sídle a rozoslal všetkým vyšším územným celkom, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov. Po zasadnutí výboru sa bude konať stretnutie splnomocnenca s predstaviteľmi vyšších územných celkov, ktorého predmetom bude bližšie vysvetlenie danej problematiky a prekonzultovanie prípadných nejasností. Metodické usmernenie je prílohou tejto informácie.

V súvislosti s úlohou B.2 predmetného uznesenia vypracovať a vydať *Metodické usmernenie Úradu vlády Slovenskej republiky k spôsobu finančného zabezpečenia plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 184/1999 Z. z. orgánmi verejnej správy* splnomocnenec v súčinnosti s generálnym tajomníkom služobného úradu Úradu vlády SR zriadil pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov príslušných orgánov verejnej moci na vypracovanie metodického usmernenia. Úloha bude splnená v súlade s uznesením vlády SR do 1. decembra 2021.

Plnenie úlohy B.1 predmetného uznesenia vypracovať a vydať *Metodické usmernenie Úradu vlády Slovenskej republiky k podrobnostiam používania jazykov národnostných menšín v Slovenskej republike* bude prebiehať v súlade s uznesením do 1. marca 2022 a budú pri ňom využité skúsenosti Úradu splnomocnenca, ako aj dotknutých orgánov verejnej moci s doterajšou aplikáciou jazykových práv. Metodické usmernenie sa zameria tiež na odstraňovanie nedostatkov identifikovaných prostredníctvom periodického vypracúvania správ o stave používania jazykov národnostných menšín, aj ako plnenie odporúčaní Výboru expertov a Výboru ministrov Rady Európy adresovaných Slovenskej republike v rámci 5. monitorovacieho cyklu implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov.

Úloha B.4 rozšíriť existujúce kompetenčné vzdelávanie zamerané na zlepšenie úrovne ovládania jazyka národnostných menšín pre skupinu štátnych zamestnancov vykonávajúcich štátnu službu v obciach vymedzených v osobitnom predpise a zabezpečiť jeho dostupnosť v orgánoch verejnej správy v rámci svojej pôsobnosti bola uložená ministrovi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ministrovi vnútra, ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny a ministrovi zdravotníctva. V súvislosti s plnením tejto úlohy sa Úrad splnomocnenca obrátil na vecne príslušné rezorty so žiadosťou o zaslanie informácie o plnení predmetnej úlohy a o nominovanie kontaktnej osoby na jej ďalšie procesovanie.

Odpočet plnenia úlohy B.5 prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov uvedených v prílohe č. 10 správy a priebežne vyhodnocovať ich plnenie v rámci svojej pôsobnosti rezorty zaslali Úradu splnomocnenca už v priebehu mája 2021. Medzi najzávažnejšie a najrozšírenejšie nedostatky patrí nezabezpečenie uvedenia informácií týkajúcich sa ohrozenia života, zdravia,

bezpečnosti alebo majetku občanov Slovenskej republiky na miestach prístupných pre verejnosť popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny (41 orgánov verejnej správy), nezabezpečenie označenia na budove aj v jazyku národnostnej menšiny (3 orgány verejnej správy) a neinformovanie o možnosti komunikovať v ústnom a písomnom styku v jazyku národnostnej menšiny (2 orgány verejnej správy). Medzi rozšírené nedostatky patrí nezverejnenie dôležitých informácií uvedených na úradnej tabuli obce, na webovom sídle obce a vo vydávanej periodickej tlači, popri štátnom jazyku aj v jazyku menšiny (65 orgánov štátnej správy) a nezabezpečenie všetkých alebo niektorých úradných formulárov v pôsobnosti orgánu verejnej správy aj v jazyku menšiny (68 orgánov štátnej správy). 6 orgánov verejnej správy neposkytlo odpoveď na podanie napísané v jazyku menšiny okrem štátneho jazyka aj v jazyku menšiny. Z vyjadrení jednotlivých rezortov vyplýva, že niektoré nedostatky zistené dotazníkovým prieskumom boli odstránené, odstraňovanie iných nedostatkov je v procese riešenia, no na odstránenie niektorých bude potrebná koordinácia na vyššej úrovni, ktorú jednotlivé úrady vyžadujú od svojich nadriadených inštitúcií. Proces odstraňovania nedostatkov je v súčasnosti veľmi individuálny. V tejto súvislosti Úrad splnomocnenca vlády očakáva spoluprácu pri vypracúvaní *Metodického usmernenia Úradu vlády Slovenskej republiky k spôsobu finančného zabezpečenia plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 184/1999 Z. z. orgánmi verejnej správy*, ktoré by mohlo do procesu priniesť určitú mieru koordinácie. Veľkú pomoc v tejto oblasti prinesie splnenie jednej z aktivít Akčného plánu ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2021 – 2025 – *Zverejnenie elektronickej databázy prekladov formulárov, žiadostí, tlačív rozhodnutí, iných úradných dokumentov a informatívnych materiálov*.

Na rok 2022 splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny plánuje v súčinnosti s Úradom vlády SR uskutočniť sériu kontrol plnenia úloh z uznesenia vlády SR č. 24/2021 zameranú predovšetkým na tie orgány verejnej moci, s ktorými prichádza príslušník národnostnej menšiny do kontaktu najčastejšie. Výsledky kontroly prispedia k vytvoreniu komplexnejšieho obrazu o aplikácii ustanovení zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, a to napomôže pri hľadaní spôsobov ako efektívne vyriešiť zostávajúce nedostatky jeho aplikácie.